

Handläggare
Emma Furtenbach Lundqvist
Telefon: 072-459 93 10

Till
Överförmyndarnämnden

Stockholms stads handlingsplan mot rasism

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Som svar på remissen hänvisar överförmyndarnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Håkan Andersson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag på handlingsplan mot rasism. Handlingsplanen är kopplad till Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna.

Handlingsplanen riktar sig mot alla former av rasism. Rasism kan ta sig olika uttryck. Handlingsplanen lyfter därför särskilt fem former av rasism: afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer. Fokusområden är kunskap, information, välfärd och service samt delaktighet och inflytande. Stadens arbete mot rasism ska vara en del i arbetet och alla verksamheter ska vara fria från alla former av rasism.

Stadsledningskontoret bedömer att handlingsplanen mot rasism utgör ett angeläget styrdokument för att stärka, utveckla och samla stadens arbete för att bekämpa alla former av rasism.

Överförmyndarnämnden ser positivt på förslaget om handlingsplan. Nämnden arbetar för att genom godmanskap stärka människors *egenmakt*. Det handlar om att bevaka huvudmannens rätt, sörja för person eller förvalta egendom. Det finns både vuxna huvudmän och barn av olika nationaliteter. Det är därför av vikt att nämnden ser till

att både medarbetare och ställföreträdare har kunskap om hur rasism kan ta sig olika uttryck gentemot huvudmän.

En trappmodell har tagits fram i programmet. Modellen ska fungera som stöd för att införliva arbetet med handlingsplanen i verksamheterna. Nämnden anser att denna modell är till hjälp för att bedöma nivå eller stadie, nämnden ligger på kunskapsmässigt och vad som därmed bör göras för att komma vidare.

Det framgår även att en utbildning ska tas fram som innebär certifiering eller diplomering av verksamheter.

Bakgrund

Stockholms stad har ett program för att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Nu tar staden nästa steg och tar fram en handlingsplan mot rasism som är kopplat till detta program. Ärendet har beretts av stadsledningskontorets välfärdsavdelning.

Ärendet

Handlingsplan mot rasism syftar till att stärka och utveckla Stockholm stads arbete mot rasism och riktar sig mot samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Det övergripande målet med handlingsplanen är: *Stockholm stads verksamheter ska vara fria från alla former av rasism.* Rasism kan på flera sätt påverka den enskildes tillgång till sina mänskliga rättigheter, men det kan ta sig olika uttryck för olika utsatta grupper.

Utvecklingsområdena är:

- Öka kunskapen om rasism och diskriminering
- Motverka att barn och unga utsätts för rasism
- Stärka samverkan med civilsamhället i arbetet mot rasism

Nämnder och bolagsstyrelser ska enligt handlingsplanen formulera egna mål och aktiviteter för arbetet mot rasism, säkerställa att kunskap om stockholmarnas upplevelser av rasism finns och används i utvecklingsarbetet samt samverka både inom staden och med civilsamhället.

Ärendets beredning

Förslaget har remitterats till ett flertal nämnder inom staden samt externa förbund och organisationer och föreningar för yttrande senast den 13 februari 2025. Inom överförmyndarnämnden har ärendet beretts av förvaltningens stab.

Förvaltningens synpunkter

Överförmyndarnämnden ser positivt på förslaget. Handlingsplanen tillsammans med en ny utbildning, samt trappmodellen kommer

vara ett stöd för verksamheterna att arbeta mer konkret med dessa frågor.

Överförmyndarnämnden uppmuntrar till att komplettera handlingsplanen med utbildningsmaterial som inkluderar en utbildningsfilm som stöd för kompetenshöjande insatser i nämnderna men som även kan användas externt. Nämnden utbildar ställföreträdare som tar uppdrag som god man eller förvaltare inom staden. Dessa personer är inte anställda av staden men har ett uppdraget som delvis är ideellt men där ett arvode utgår. Ställföreträdaren är den person som direkt träffar huvudmännen och är i kontakt med både boenden, vårdinrättningar, skolor, socialtjänst och myndigheter och därmed även kan upptäcka om huvudmannen utsätts för någon form av rasism. De bör därför vara införstådda med hur rasism kan yttra sig för att kunna bevaka sin huvudmans rätt. I den grundläggande utbildningen som ställföreträdarna får av nämnden innan man kan ta uppdrag som god man, ingår i dagsläget ingen del som rör detta område specifikt men som nämnden får överväga att framöver inkludera som en del i utbildningen. Godmanskapet bygger på frivillighet och själva tanken är att stärka människors egenmakt.

Överförmyndarnämnden skickar varje år ut en enkät till ställföreträdarna i syfte att samla in kunskap om hur denne upplever att ha uppdrag som god man och hur man upplever nämnden. Nämnden skulle även kunna följa upp om man upplever att huvudmannen blir utsatt för rasism för att medvetandegöra denna fråga och för att utveckla verksamheten ytterligare.

Överförmyndarnämnden ser framemot att få stöd i detta arbete genom den utbildning som tas fram.

Bilaga

1. Godkänt tjänsteutlåtande KS 2024 1035
2. KS 2024_1035 bilaga handlingsplan mot rasism